

”Mr public service”

2006, efter en lång karriär på SVT, bland annat som programledare för ”Agenda”, lämnade Lars Adaktusson kanalen och blev profilnamn på MTG-ägda TV8, där han leder samhällsprogrammet ”Adaktusson”. Han har i vissa kretsar förtjänat smeknamnet ”Mr Public service”. Men, frågar jag, vad betyder public service-begreppet för honom?

– Jag ser public service som ett kvalitetsmått på en typ av journalistik. Det är inte ett speciellt företag, eller ägandet, eller finansieringen, utan innehållet. Det har skrivits böcker om begreppet public service, men jag tycker inte att definitionen är så viktig. I grunden har vi nog en gemensam syn på public service som ett alternativ till det glättiga, till allt tingel-tangel.

Finns det många public servicebolag i Sverige?

– Nej, när det gäller TV så tycker jag att det finns för få. Men det finns i alla fall fler än ett – det är inte bara Sveriges Television. Det vi håller på med på TV8 är till stor del public service. Jag tycker det jag själv gör är public service eftersom jag jobbar på precis samma sätt nu som på SVT. Jag tycker utan tvekan att delar av det TV4 gör är public service. Och också Axess. Men det borde göras mer public service i Sverige. SVT är fortfarande alldeles för dominerande. Utbudet skulle må bra av att den dominansen bryts.

Du har varit ute och kritiserat SVT i olika sammanhang, och antytt en viss politisk styrning.

– Nej, jag vet inte om jag har gjort det. Rubriksättningen har varit sådan. ”Han sänker sin förra arbetsplats.” Men det är en förenkling. Det här med politisk styrning har inte varit en kritik mot SVT utan mot hela den politiska överbyggnaden, och där tror jag att många håller med mig. Regeringen utser en del av ledamöterna i SVT:s styrelse. Det känns som en ganska föråldrad modell. Inte minst blev det tydligt när Göran Persson utsåg Lars Engqvist, en gammal kompis och ministerkollega till honom, till ordförande i Sveriges viktigaste medie företag, att det finns människor i styrelsen som sitter där tack vare politiska meriter. Sedan säger man ju att det finns vattentäta skott och det fungerar naturligtvis i de flesta fall. Men det förstärker ändå det här intrycket många har av att SVT är regim-TV.

Du har argumenterat för en så kallad public servicefond. Vad ser du för fördelar med ett sådant system?

– Ja, jag tror att det aktuella förslaget från Folkpartiet rör en sådan fond eller kvalitetspott om ungefär 300 miljoner, som olika TV-bolag, produktionsbolag och journalister skulle kunna söka pengar från för att göra public service. Det är ju en bråkdel av de pengar som samhället idag ger till SVT. Det tror jag skulle kunna ge en större bredd, utan att man på något sätt lägger ner Sveriges Television.

Samtidigt har det förslaget kritiserats för att staten i så fall skulle få agera smakdomare. Att vi skulle få mer av politisk styrning.

– Jag förstår inte den kritiken. Om man kan hitta ett system för att dela ut över sex miljarder till SVT, SR och UR, och om det fungerar utan att politikerna lägger sig i, då måste det gå att

hitta ett system som distribuerar två eller tre hundra miljoner. En enkel lösning är ju att TV-branschen får tillsätta styrelsen som delar ut de här pengarna. Sedan kan man ju ha regler som att program som producerats med pengar från den här potten inte får brytas för reklampaus. Och som gör att programmen blir tillgängliga för andra aktörer, efter en första sändning.

Hur ser du på den politiska utvecklingen i den här frågan? SVT är ju föremål för en utredning som skall bli klar i maj någon gång.

– Det skall bli spännande att se. Just nu är det ganska motsägelsefullt. Man vill ha en breddning av public service, och bjuder in representanter för privata TV-bolag till seminarium. Samtidigt säger utredaren att hon inte tänker ta upp frågan om en public servicepott. Det verkar som att allianspartierna inte är helt samkörda. Men det är ju väldigt märkligt om man gör en stor utredning om public service och inte tar upp en fråga som är grundläggande för hela diskussionen. Det är väl bara att ge utredningen ett tilläggsdirektiv. Det här är ett bra tillfälle för regeringen att visa handlingskraft i kulturfrågorna.

Medan jag samlar ihop mina papper frågar jag om han tycker att TV8 har något att erbjuda tittarna som inte SVT har?

– Ja, jag tycker att vi har många sådana program. Inte minst där tittarna får möta en aktuell person som verkligen får tid att lägga ut texten och sina bästa argument. Det saknar SVT.

Just det, han tänker såklart på ”Adaktusson”.

Adam Nelvin/SNB